

מה

העבודה

הזאת

לכם

NOT FOR SALE

האם באמת יש לנו יכולת לבחור מקצוע לחיים? הפסיכולוגית ד"ר אורניה יפהינאי ובתה גוני ינאי יצחקי משוכנעות שעם כל הכבוד לכישרונות וללימודים, את ההכוונה העיקרית אנחנו מקבלים מפצעי ילדות פתוחים וממטען משפחתי כבד משקל שהוטל עלינו עוד לפני שנולדנו. זה, למשל, מה ששלח אותן לקריירות שלהן. בספר משותף הן מסבירות איך אפשר לחרוג מהגורל המוכתב מראש, ומי בכלל צריך קריירה כשאפשר להעלות סרטונים לטיקטוק

← ריקי רט

אחי הקטן היה חולה במיידוס ונפטר בגיל צעיר. מיומה הראשון ידעו שהוא נדון למות. אמא הייתה בדיכאון, ואבא אמר לי 'בכל זאת, מת לי בן, כאילו זה נורא יותר מאשר אילו היה מאבד בת. הייתי 'לדה תורית' ודי ניהלתי את ההורים שלי, הם היו מתייעצים איתי. כשהייתי בת שמונה הם רצו לקנות ריהר מסוימת, ואני אמרתי שזו עסקה גרועה, וגם הסכרתי להם למה. הם קיבלו את דעתי, אבל אבא שלי אמר: 'הקטנה הזאת חושבת שהיא יודעת הכול'. זה היה כאילו שאליהם את זה'.

היא שירתה בצבא ככתבת העיתון "במחנה גרני'ע". אביה רצה או ללמוד לתואר אקדמי כדי שיוכל להתקדם לתפקיד ניהול, וביקש ממנה להירשם יחד איתו ללימודי תנ"ך ולשון. "אני אהבת תנ"ך, אבל זה לא מה שהלמתי ללמוד. ובכל זאת, זאת, שאבא שלי רצה כל כך, ואני רציתי לעשות אותו מאושר, הסכמתי להירשם איתו. בתור לרישום פגשתי חוור גבות, אח של ספי ריבלין, שאבא הייתה מודה שלי. הוא סיפר לי שגורשם ללימודי פסיכולוגיה קלינית. זה מה שאני באמת רציתי ללמוד, אבל הוא אמר לי שלא אצליח להתקבל, כי הרישום כבר נסגר. זה הרגיו אותי'.

אורניה החליטה לנצל את תפקידה הצבאי, ובעצה אחת עם העורך שלה בעיתון,

כל כך בחיים שלנו?
גוני: "אנשים מבלים הרבה זמן מחייהם בעבודה, והם משפיע על כל מישורי החיים. כשמשוהו שם לא הולך טוב, יש לך השפעה מיידית על הגוף או על הנפש. כמו במקרה של סבא שלי, שרמת הסוכר שלו עלתה שסכסכל מהעבודה. אם אתה לא מקשיב למה שקורה לך דרך הנפש, הגוף ורוש שתקשיב דרכו'."

כשהחזרה הזוגי משתנה

גם בגיל שמונים, ד"ר אורניה יפהינאי מלאת חגיגות, ולא מפסיקה ללמוד את שוק העבודה המתחרש. הוריה עלו ארצה מאירופה לפני מלחמת העולם השנייה, והיא עצמה נולדה בישראל עם סיומה של המלחמה. "אני הייתי תקומוך, אך גם המוקד והתיקון לאשמתם על כך שנתורח בחיים", היא אומרת. השם אורניה משלב את שמותיהם של שניים מבני המשפחה שנספו בשואה – סבתה מצד אביה, אביה, ואחיה של האם, אורן. לימים, כשרצתה לתת שם לבתה, שילבה גם היא בין שורשיה משני הצדדים: "גוני זה מלשון 'הגני על עצמך', כי רבים מבני המשפחה של בעלי עבדו בשירות הביטחון, וגם מלשון גוון וסגנוניות, כי אמי הייתה אמנית'."

ולאמה ביוון את נסית?
"תמיד הייתי פסיכולוגית, אחת שמקשיבה לאחרים. גרלתי כילדה יחידה –

"אנשים בדור שלי עבדו בחברות כמו סולל בונה, שהיה בהן ביטחון תעסוקתי, והם ידעו שלא יפסדו אותם", מספרת אורניה. "אני זוכרת שעובד כזה אמר לי פעם שהוא לא מתייחס לעבודה כמקור סיפוק; עבודה זו עבודה, ומשמעות חייו היא להיות אבא. אתה מתחיל מהפך שבעיניי הוא כוח המציאות. מקצועות משתנים, אף אחד לא יודע מה יהיה מחר, וכשהלא נודע הייצוגי הוא נרול כל כך, יש צורך להסתכל פנימה ולהפש את האמת הפנימית. כי האמת הפנימית לא מושקטת, היא רדאית. היא יכולה להשתנות לאורך החיים, אבל מי אני באמת הפנימית שלי – זה המצפן'."

למה העבודה היא גורם בעל משמעות רבה

תסכול המקצועי של רחמיאל יפה הטיל צל כבד על ילדותה של בתו, אורניה. הוא שגא כל נדע מעבודתו כמתנד, והדבר אף קיבל ביטוי פיזי מוסכן: ב'ו בספטמבר בכל שנה רמת הסוכר ברם שלו הייתה עולה, עז כרי צורך באשפוז. לא פעם, אורניה הייתה זו שלקחה אותו לבית החולים. אבל היום, בגיל שמונים, ד"ר אורניה יפהינאי מביטה לאחור ויודעת שדווקא הפצע המשפחתי העמוק הזה הצמיח את הקריירה האישית שלה, כפסיכולוגית שעוסקת בנושא החיפוש אחר משמעות בחיים ובקריירה, והכיל אותה לפיתוח תאוריות המתברות בין עבודה, משפחה וסיפוק אישי.

"אני מאמינה שלכל אדם יש שביל וייעוד, והוא יכול להגשים אותו או לא", אומרת ד"ר יפהינאי. "כל אחד מחפש משמעות, אין אדם שלא רודף אחריה. אדם שלא מוצא משמעות עלול להיות מרוכב ועצוב, ואפילו להלות ולמות. המשמעות הזאת יכולה לבוא לידי ביטוי במגוון מרחבי עשייה. אדם יכול למצוא אותה בקריירה, בהתנדבות, או באפיה של עוגת הגבינה הכי טובה. יש מי שהמשמעות שלו היא בגידול ילדים, ואצל אחד זה להיות רופא ולהציל אנשים ממות, והשלישי מוצא משמעות בכך שהוא רמות מרכזית בקהילה שלו. יש גם אנשים שמחליטים לעזוב את העבודה ולטפל בהוריהם החולים, וזו המשמעות שלהם'."

אנחנו נפגשות לרגל צאת הספר "ללכת בשבילי משמעות" (הוצאת כנרת-זמורה), שהיא כתבה יחד עם בתה, גוני ינאי-צחקי. כספר זה מנתחות ומתארות כיצד פצעי הילדות, "תקיעויות משפחתיות" ומטענים שעוברים מדור לדור, מעצבים את חיינו ואת הבחירות שלנו. גוני היא גם שותפתה של אמה להקמת מרכז "לכל אדם יש שביל", שעוסק באבחון, טיפול וייעוץ בתחום הקריירה ומציאת המשמעות.

"לא מנט אנושי טיכול מגיעים למקצוע מתוך זה שלא טיפלו בהם. תלמידים שמרגישים שלא רואים אותם הוככים למורים מצוינים. יש כאן שילוב עמוק בין תשוקה ובין פצע - ושניהם יחד יכולים להניע אדם למסלול חיים שלם"

"ככל שאדם יודע יותר מי הוא, הוא יכול לשאת את חוסר הידיעה". אורנה יפה, יוג'י ווג'י ינאי יצחקי

"אם אישה אוהבת להכין ריבות, זה יכול להוביל לתחום הקולינריה, אבל גם לקוסמטיקה טבעית או ליזמות. אהבה לצבעים ולשדרוג הבית יכולה להפוך לקריירה בעיצוב פנים, סטיילינג או אפילו עיצוב אופנה. אנחנו קוראות לזה פסיכוגנטיקה: לא רק מה יש בנו, אלא גם איך פירשנו לאורך חיינו את העולם"

בלימודים ולא באמנות. החלק החזק שלי היה הצד ההבנת-הידיעה. הייתי פסיכולוגית של כל החברה, אבל לא רגשתי שזה דבר ממש. ציור אותי יכול לתלות על הקיר, ואילו הכישרון שלי לא היה מוחשי".

גיל עשירי וקצת, לקראת ההחלטה על מסלול לימודים, פנתה לאבחון תעסוקתי. "רציתי להיות, בעבודת בתחום הטיפולי, מתוך חיבור אמיתי, ולא רק כי אני בת ברירה וילדה טובה ומרצה שיש לה קשר מיוחד וקובל להורים. בסוף הלכתי ללמוד עבודה סוציאלית, כי היה חשוב לי למצוא מקצוע שעוסק גם בחברה. אני תמיד אומרת שזה הדרך הכי גרול שעשיתי, כבת לשני פסיכולוגים".

ההחלטה הייתה שאלה המבט שלה השתנתה בעקבות ווג'י ולמדה גם טיפול ווג'י ומשפחה: "תחום התעסוקה נראה לי פחות עמוק", היא מודה, "אבל נקודת המבט שלה השתנתה בעקבות ווג'י, היה עצמאי ומצליח, והיאשה הייתה בתחילת נישואיהם עקרת בית, עד שהחליטה להקים מכון יופי. היא עשתה חיל בעסקיה, ודיוקא משום כך מערכת היחסים ביניהם הורעה. פתאום החתונה הוג'י השתנה", היא אומרת. "הבעל היה מתוסכל מכך שהיאשה מרוויחה יותר ממנו. הוא לא יכול להכיל את זה, והיא נשגתה 'אתרשה' המקצועית. ווג'י מוכן להיות יותר בבית ולסייע. דרך הוג'י הוא הכניח עד כמה הקריירה היא גורם מרכזי במערכת היחסים שלנו".

לשחרר את הכישרון

בעקבות תפנית הקימה ווג'י יחד עם אמה את "לכל אדם יש שביד". בספרן המשותף הן מסבירות את התאוריות התעסוקתיות-טיפוליות שמנחות אותן, ואת המקום הנרחב "שכאדם פונה לרופא, מובן מאליו שהוא יישאל על הרקע הדפואי המשפחתי שלו - אילו מאלות קיימות במשפחה, מה עבר מרוד לרוד. עם הזמן, ההסתכלות הזאת נכנסה גם לעולמות הפסיכיאטריה והפסיכולוגיה, ואנחנו לקחנו אותה צעד אחד קדימה, אל עולם התעסוקה. יש מאגר עצום של מידע שמגיע מהמערות המשפחתיות".

אורנה: "אנשים חושבים שהמסלול התעסוקתי מתחיל סביב גיל עשירי, אבל בפועל זה קורה הרבה לפני, כך עד לפני שנולדנו. זה נמצא במטען הגנטי המשפחתי שאנחנו מגיעים איתו לעולם. כמו שנאמר

לידימה: 'בטרם אצרך בבטן ידעתך, ובטרם תצא מרחם הקרשתיך'. יש כאן רעיון של ייעוד, של פוטנציאל שקיים מראש, אבל לצד זה קיימת גם הבחירה. המול צפוי והישות נבונה, המודעות היא זו שמאפשרת בחירה".

וג'י: "בכל אחד מאיתנו קיים מאגר של כישורים - יכולת מתמטית, כישורים חברתיים, מנהיגות, יצירתיות, מוטוריקה, נטייה לאמנות ועוד. התפקוד שלנו הוא החקר יחד עם האדם מה נמצא שם ומה המשמעות של זה עבורו. זה רומה לשאלות על רקע רפואי, אך במקום לאתר מחלות אנחנו חוקרות כישורים, נטיות ומשמעויות. בהתאם לכך אנחנו בודקות איך אפשר לקחת עשיות פשוטות ואהבות קטנות, ולהתרגם אותן לעולם התעסוקתי. לדוגמה: אם אישה אוהבת להכין ריבות, זה יכול להוביל לתחום הקולינריה, אבל גם לקוסמטיקה טבעית או ליזמות. אהבה לצבעים ולשדרוג הבית יכולה להפוך לקריירה בעיצוב פנים, סטיילינג ובין היתר: לא רק מה יש בנו, אלא גם איך פירשנו לאורך חיינו את העולם: מה למרדנו על עבודה, על כסף, על משמעות.

"בית" הוא בעצם 'הארגון' הראשון שלנו, מקום העבודה הראשון. אליו אנחנו מתקבלים בלי לבחור, ומתחילים ללמוד: מי אנחנו בתור מערכת, איך מתנהלים, מה הערך שלנו. גם ילדים שגורים באותו בית, כל אחד מהם חווה אותו אחרת, ולכן כל אחד יוצא עם סיפור תעסוקתי שונה. העבודה הפסיכוגנטיקה היא לחקור את הסיפור הזה, להבין מאיפה באנו כדי לדעת לאן אנחנו יכולים ללכת. וכאן נכנסת המודעות: אם אדם יודע למשל שעבדת בבית היהת הסתייגות מכסף אבל בעריכת גבוהה להשכלה, והוא עצמו נמשך לתחום הפיננסי, המודעות מאפשרת לו לזהות את הפער. אולי היה שם קונפליקט, הרגישו לגבי הבחירות שלהם? לא תמיד למה הם בחרו כפי שבחרו, ומה הם בחרו והתחילו לעבוד עליה, כל אחד מהמקום שלו, נפתחה אפשרות לשינוי".

משפחות של שדכנים - וזה לא מקרי. אם אתה נולד למשפחת מוזיקאים או תכשונים, יש סיכוי שתישא גם כולות וגם משיכה פנימית לתחום. עיסוק יכול לעבור מורד לדור, אבל לא רק כהמשכיות, נשוי לאישה חורשת, מענה עמוק למשוח חסד. קחי לדוגמה את אלכסנדר גרהם בל, ממציא הטלפון: הוא היה בן לאם חורשת, נשוי לאישה חורשת, ואביו עסק בתחום לקויית הדיבור. זו משפחה שעסקה כולה בתקשורת מתוך צורך אמיתי, ובטורף של רבד הוא ממציא את אחד מכלי התקשורת החשובים בהיסטוריה. כלומר, לפעמים הפצע והפר למנוע.

"אנחנו רוצים את זה גם ברמה האישית: הגישה שהן מציגות גורמת שלכל אדם לא מעט אנשי טיפול מגיעים למקצוע שלהם מתוך זה שלא טיפלו בהם. תלמידים שמרגישים שלא רואים אותם והפכים לעיתים למורים מצוינים. יש כאן שילוב עמוק בין תשוקה ובין פצע - ושניהם יחד יכולים להניע אדם למסלול חיים שלם".

הגישה שהן מציגות גורמת שלכל אדם לא מעט אנשי טיפול מגיעים למקצוע שלהם מתוך זה שלא טיפלו בהם. תלמידים שמרגישים שלא רואים אותם והפכים לעיתים למורים מצוינים. יש כאן שילוב עמוק בין תשוקה ובין פצע - ושניהם יחד יכולים להניע אדם למסלול חיים שלם".

כשהמפקד חוזר הביתה

לפעמים המשפחה היא לא רק מקור השראה תעסוקתי, היא גם חלק מכלי נפרד ממקום העבודה. השתיים מספרות כי הן מלוות עסקים משפחתיים, ומסייעות

לשמוך על הן המשפחה והן על העסק. "עסק משפחתי הוא דוגמה מצוינת למפגש בין חרדשה רבידורית ובין הצורך העמוק של אדם למצוא משמעות", מסבירה אורנה. "בעבר זה היה פשוט יותר: אם הית' בן המשפחה של בעלי מלאכה, סביר מאוד להניח שהיית' עובד יחד איתם. לא במקרה שמות משפחה רבים לעצמם להוציא יותר כלי נגינה. אנתנו רואים דור של נורדים ריגליים, החיים עצמם והפכים לקריירה, וכבר אין הפרדה ברורה בין איך שאתה חי למה שאתה עושה. ילדים מייצרים תוכן כבר מגיל צעיר, מעלים סרטונים לרשתות והם מצליח' פתאום אין גיל לקריירה: אפשר להתחיל בגיל עשר, ואפשר בגיל מבוגר. אבל לצד ההודמנויות יש ככך גם מורכבות גדולה. ילדות נבנת עשר כנסות לעולם של רשתות, של תרמית, של קוסטטיקו, לפעמים אפילו בליווי הוראים. גבולות מיטשטשים - בין משחק לעבודה, בין ילדות לחשיפה.

"תראי את משפחת קרדשיאן, משפחה שלמה שהפכה את החיים האישיים למודל עסקי שמכניס המון כסף. הנשים שם בחרו והתפתחות, אך גם מקום שבו אנשים מרגישים

כדי לצאת לעבוד. אנתנו גם אלה שרואות שהילדים ילמדו כמו שצריך, ושולחות אותם לחוגים".

אורנה: "תופעת הסלשירים נובעת מכך שיש בתוכנו קהילת הווית'. כל אחד מאיתנו מחזיק בתוכו תמונת של המון כלים שרוצה לגנון. הצעירים של היום פשוט מרשים לעצמם להוציא יותר כלי נגינה. אנתנו רואים דור של נורדים ריגליים, החיים עצמם והפכים לקריירה, וכבר אין הפרדה ברורה בין איך שאתה חי למה שאתה עושה. ילדים מייצרים תוכן כבר מגיל צעיר, מעלים סרטונים לרשתות והם מצליח' פתאום אין גיל לקריירה: אפשר להתחיל בגיל עשר, ואפשר בגיל מבוגר. אבל לצד ההודמנויות יש ככך גם מורכבות גדולה. ילדות נבנת עשר כנסות לעולם של רשתות, של תרמית, של קוסטטיקו, לפעמים אפילו בליווי הוראים. גבולות מיטשטשים - בין משחק לעבודה, בין ילדות לחשיפה.

"תראי את משפחת קרדשיאן, משפחה שלמה שהפכה את החיים האישיים למודל עסקי שמכניס המון כסף. הנשים שם בחרו

עוגן פנימי. אנתנו רואים שבשנים האחרונות אנשים נאלצים לעצור ולהתבונן פנימה. אין תשובות ברורות בחוץ, ולכן מתחיל בירור עמוק יותר. אנשים פונים לייצור, שואלים שאלות, בודקים אפשרויות. עצם היריון של שינוי קריירה הפך ללגיטימי יותר. מישהו שעבדה כקוסמטיקאית במשך שנים, יכולה פתאום לשאול את עצמה אם זה עדיין נכון לה. אנשים שלא זוו תקופה ארוכה, מגלים שהם נדרשים להשתנות, אם ירצו ואם לא.

"יש מי שהטלטלות האלה יוצרות אצלם יכולת חדשה לשאת שינוי, לבחור בשינוי, להיות סקרנים לגבי עצמם. אחרים בחרים דווקא להיאחז ביציבות, ואת המשמעות הם מוצאים מחוץ לעבודה - בהתנדבות, ביצירה, במשפחה. אנתנו רואים יותר ויותר אנשים שמפרידים בין פרנסה יציבה ובין משמעות, ומובנים לכך שהמשמעות בואה 'מחזרדים', לא דווקא מהמרכז. המציאות הישראלית מוסיפה עוד שכבה: אנשים שנמצאים במילואים, למשל, חיים פתאום בין שני עולמות. הם יכולים להיות עובדים מן השורה בימוים, ובמקביל מפקדים בשטח. המעבר

באיזה שלב בחיים זה קורה?
"משברים כאלה מופיעים לא פעם בצמתים ידועים, כמו סביב גילאי ארבעים וחמישים. אלה שלבים שבהם אדם עוצר ושואל את עצמו שאלות עמוק, המלצה שלנו במקרים רבים היא לנסות הקדם כול לעבוד דרך הוויה התעסוקתית, ולא למתן לפרק את הבית. בקריירה, בניגוד לזוגיות, יש יותר מרחב לבנות מי שמרצה. אפשר לשנות, להתפתח, אפילו להתאהב מחדש דרך תפקידים חדשים או כיוונים נוספים. יכולות להיות כמה 'המות' מקצועיות לאורך החיים. אם אדם מרגיש שהוא צריך משהו חדש, זה לא בהכרח אומר לפרק את הקיים, אפשר גם להרחיב אותו.

"כופס" של דבר, אנתנו אתו אדם ככל הוויות של החיים. אי אפשר באמת להפריד בין עבודה לבית. מי שמרצה מוקטן לא מוערך בעבודה, חודר עם זה הביתה, וזה משריע על החירות, על הסבלנות, על מערכת היחסים. ולהפך, קונפליקטים בוגיות כנסים גם למרחב המקצועי. לכן כשאנשים מגיעים אלינו לייצור קריירה, אנתנו שואלים גם על זוגיות, על בחירות, על פרטים. איך בודת בן או בת ווג? איך התנהגו מערכת היחסים שלך? כי כמובן מסוים, גם בעולם העבודה אנתנו כל הזמן בריזמים - בחורים ונבחרים, מחפשים התאמה, לומדים על עצמנו דרך הקשרים שאנתנו יוצרים".

לחיים מאתנו יש קושי לדבר על כסף, לנסוק בכסף, ואולי זה גם משפיע על היכולת להרוויח בכסף. איך אתן מתייחסות למחסום הזה?

גוני: "גורלנו על האמירה ש'אין דבר כזה מקצוע שאין בו כסף, השאלה היא רק איך לעשות אותו. גם מורה יכול להיות יום, כמו שעשה יואל גבע - מורה למתמטיקה שהקים את אחד מבתי הספר המובילים בתחום הזכנה לפסיכומטרי. זה לא רק המקצוע, אלא מה שאתה מביא אליה: יומה, יצירתיות, נכונות לפתח ולהרחיב. מי שרוצה לעבוד על החיים של עו, כסף, בריך להבין שהשאלה היא לא רק כמה אתה מרוויח. כסף הוא לא רק שי אנשים מסרוויחים הרבה ועדיין מרגישים שאין להם מספיק. זה כבר לא עניין של הכנסה, אלא של תפיסה פנימית, של ערך עצמי ושל תחושת אכות.

"השאלה של קריירה והגשמה חובקת כמעט את כל האישיה של האדם. זה לא רק כישור, אלא גם באיזו סביבה אתה עובד, איזה סוג ארגון מתאים לך, מה סגנון החיים שאתה רוצה. יש אנשים שפירחו במקום אחד ויכבו במקום אחר. הדיבא אנשים אומרים אפילו בגיל מבוגר: 'אני עדיין לא יודע מה אני רוצה להיות, שאלה גורל'. ואנתנו אומרים - יש כמה שאלות שצריך לשאול. זה מתחיל משאלת ה'למה': למה לעבוד? זה נע בין כסף, משמעות, שייכות והתפתחות. השנייה היא שאלת ה'מה' - מה אני עושה בפועל. השלישית היא שאלת ה'מי' - מי אני רוצה להיות, איך אני רוצה לעבוד ואיפה. כשהשלוש האלה מתחברות, נוצר כיוון שהוא לא רק מקצוע, אלא דרך חיים." ■

יש מי שלא רוצים להכיר בקושי שלהם עם עצמם או עם העבודה, והתוצאה היא פרדה מהזוג ההמלצה שלנו במקרים רבים היא לנסות קודם כול לעבוד דרך הזירה התעסוקתית, ולא למהר לפרק את הבית. בקריירה, בניגוד לזוגיות, יש מרחב תמרון - אפשר להתאהב מחדש דרך תפקידים חדשים"

שאין להם רשות לבחור אחרת. זה המודל שהמשיכו. אנתנו פוגשות משפחות שזה היספור שלהן: הורו הראשון היה יום מתוך תשוקה, הורו השני כבר הרגיש מחויב להמשיך, הורו השלישי שואל את עצמו אם בכלל זו הדרך שלו. ואו עולים קולות חוקים של הורו השני: 'עבדתי בזה כל החיים, ולא אתה, אלהי, אלא כי הייתי חייב. ועכשיו אתה רוצה לבחור אחרת? נוצר כאן מתח בין נאמנות למשפחה לבין נאמנות לעצמי. עבודה שלנו עם אנשים אנתנו מגיעות פעמים רבות לנקודה הזאת - לריאלוג בין הוויה האישיה להשתייכות המשפחתית. איך אפשר לכבד את מה שקיבלנו, אבל גם לבחור מתוך חירות? בעידן שלנו השאלה הוות מלווה לא רק עסקים משפחתיים, אלא את עולם הקריירה כולו".

גוני: "הדור הצעיר אמין יותר. הוא מחליף וזויות, הוא מחליף עשיות, הוא ממקבל ועושה גם וגם, מה שנקרא 'מלשירם'. זה נכון במיוחד אצל הנשים - אנתנו גם אמתות, גם בנות זוג, גם מתחזקות קריירה, ובישראל זה מורגש בצורה קיצונית. מצפים ממך גם להיות אכזב למספר גרול יחסית של ילדים, וגם להיות אכזב נוכח מאד, כולל הניקה. באיחופה למשל נשים מותרות על הנקה

לחות יומיות, להרכנס לעסקי האופנה היופני, ולעבוד מול המצלמות גם על מערכת היחסים ביניהן. אפילו השינויים האישיים והמשפחתיים הכי עמוקים הפכים לחלק מהסיפור הציבורי. זה לא בהכרח עולם שמעניין אותי ברמה האישיה, אבל הוא מסקרן אותי מאוד ברמה הרחבה, כי ברור שיש שינוי עמוק בתפיסה של עבודה, והות משפחה".

עולם התעסוקה הישראלי ידע בשנים האחרונות טלטלות דרמטיות, הן בגלל הקורונה והן בגלל המלחמה - שני אירועים שהביאו לפגירת נפשים שלמים במשך תקופות ארוכות. איך זה משפיע על התחושות שלנו בתחום התעסוקה?

גוני: "אנתנו חיים היום בעידן של חוסר דארת, אף אחד לא באמת יודע מה יהיה מחר. דווקא בתוך המציאות הזאת, הכנה של הכוחות הפנימיים שמגיעים אותו - הצערים, התשוקות והבחירות - היא קריטית מתמיד".

אורנה: "ככל שאדם יודע יותר מי הוא, מה מגיע אותו, מה חשוב לו, איפה הפצעים שלו ומהו התשוקות שלו, כך הוא מוסוגל לשאת בצורה טובה יותר את חוסר הוודע. זה לא מבטל את הכאוס בחוץ, אבל זה נתן

ההושף אתם לחלקים חדשים בעצמם. יש מי שחוריים הביתה בתחושת מסוגלות אחרת, עם גילוי של כישורי הנהגה, וזה משפיע גם על הזוגיות ועל המשפחה".

להתגרש מהבוס

הזוגיות, כפי שגוני הבינה כבר בתחילת הדרך, משפיעה בריכים רבות על הבחירת התעסוקתית וגם משפעת מהן. "לא תמיד שני בני זוג נמצאים באותו המוקד", היא אומרת. "לפעמים אחד נכנס למסע של חיפוש משמעות, והאחר עדיין מחזיק את היציבות. זה יוצר פער שרודש התבוננות עמוקה. לכן חשוב לא רק לעזור לאדם לנצוא את הכיוון המקצועי שלו, אלא גם להבין איך התנועה הזאת משתלבת בתוך מכלול חייו - בוגיות, במשפחה ובוהות האישיה.

"אני נתקלת לא פעם בבני זוג שנמצאים במשטר ווגי אבל מפורדים להתגרש, ובמקום זאת הם מתגרשים מהעבודה. הם עוברים קריירה טובה, עושים שינוי דרמטי בחיים מתוך תחושה שמשהו לא עובד - אבל הכתובת האמיתית נמצאת בכלל במקום אחר. וגם להפך: יש מי שלא רוצים להכיר בקושי שלהם עם עצמם או עם העבודה, והתוצאה היא פרדה מהזוג".